

طرح دوره (Course Plan)

پزشکی □ دندانپزشکی □ داروسازی □ پرستاری □ پیراپزشکی □ توانبخشی □ بهداشت □ تغذیه و علوم غذایی □	دانشکده
بیوشیمی بالینی	گروه آموزشی
داروسازی	رشته / گرایش
کارشناسی پیوسته □ کارشناسی ناپیوسته □ کارشناسی ارشد □ دکترای حرفه ای □ □ دکترای تخصصی □	مقطع تحصیلی فراگیران
بیوشیمی بالینی	عنوان واحد درسی
تئوری □ عملی □ کارآموزی □ کارورزی □	نوع واحد درسی
تعداد واحد : ۲ زمان (ساعت) : ۳۴	تعداد واحد / ساعت
	کد درس
	پیش نیاز / هم نیاز
دکتر عباس پاکدل (۱۶-۹) - دکتر علیرضا خوشدل (۸-۱)	نام و نام خانوادگی مدرس / مدرسین
بیوشیمی بالینی	رشته تحصیلی مدرس
دکتری تخصصی (PhD)	مقطع تحصیلی مدرس
استادیار	رتبه علمی
Alireza.Khoshdel@gmail.com pakdel@semums.ac.ir	پست الکترونیک
۰۹۳۶۸۹۵۰۸۰۹ دانشگاه علوم پزشکی سمنان - دانشکده پزشکی - گروه بیوشیمی بالینی	آدرس / شماره تماس
آشنایی دانشجو با اختلالات متابولیکی و بیوشیمیایی بدن و روش تشخیص آزمایشگاهی آنها	اهداف کلی
آشنایی دانشجو با بیوشیمی بالینی	(شرح توصیف درس)
آشنایی دانشجو با:	
<ul style="list-style-type: none"> اختلالات متابولیسم کربوهیدرات ها و بیماری های متابولیک 	
<p>بررسی اختلالات مسیر گلیکولیز و ذکر پیامدهای آن</p> <p>بررسی اختلالات مسیر گلوکونئوزنز و ذکر پیامدهای آن</p> <p>بررسی نقش کربس در گلوکونئوزنز و تشریح اختلالات چرخه کربس</p> <p>تشریح اهمیت مسیر پنتوز فسفات و ذکر اختلالات مربوطه</p> <p>شرح و بررسی انواع بیماریهای ذخیره ای گلیکوژن</p> <p>شرح و بررسی انواع گالاکتوزمی</p> <p>بررسی متابولیسم فروکتوز</p>	اهداف اختصاصی

بررسی اختلالات مسیر اسید اورونیک و پنتوزوری

بررسی متابولیسم لاکتوز

تشریح عوامل موثر بر هایپر گلیسمی و هایپوگلیسمی

● اختلالات کاتابولیسم اسید های آمینه

بررسی بیوسنتز اسیدهای آمینه غیر ضروری

کاتابولیسم پروتئین ها و نیتروژن اسید آمینه، بررسی اختلالات سیکل اوره

کاتابولیسم اسکلت کربنی اسیدهای آمینه و بررسی بیماریهای مرتبط

تبدیل اسیدهای آمینه به محصولات خاص

● اختلالات متابولیسم لیپیدها و لیپوپروتئین ها

بررسی بیماریهای مرتبط با اکسیداسیون اسیدهای چرب

بررسی سرنوشت شیلومیکرون، VLDL و تشریح انواع هایپرلیپوپروتئینمی

بررسی انواع اسفنگولیپیدوز

بررسی متابولیسم کلسترول، تشریح اختلالات مربوطه و مکانیسم داروهای موثر بر آن

● اختلالات متابولیسم نوکلئوتیدها

بررسی مسیر ساخت و تجزیه نوکلئوتیدها و ذکر اختلالات

بررسی انواع هایپراوریکمی و هایپواوریکمی و مکانیسم داروهای مرتبط

● اختلالات متابولیسم هم و آزمایشات مربوطه

تشریح مسیر سنتز و تجزیه هم

بررسی انواع هایپر بیلی روبینمی و داروهای موثره

بررسی انواع پورفیریا

● پروتئین های سرم، اختلالات و آزمایشات مربوطه

الگوی الکتروفورز پروتئین های سرم

پروتئین های موجود در هر باند الکتروفورز

پروتئین های فاز حاد

شیمی آلبومین و اعمال آن

اختلالات مربوط به تغییر غلظت آلبومین

پره آلبومین و اهمیت آن

آلفا فتوپروتئین و اهمیت بالینی آن

نقش سرولوپلاسمین

بیماری ویلسون

نقش هاپتوگلوبین

نقش هموپکسین

نقش ترانسفرین

متابولیسم آهن

● آنزیم شناسی بالینی

ریسک فاکتورهای قلبی، پروتئین های اختصاصی و ایزوآنزیم های اختصاصی بافت

قلب در تشخیص انفارکتوس میوکارد حاد

اختلالات کبدی و بررسی های آزمایشگاهی

اهمیت تعیین فعالیت آنزیم ها

اهمیت بالینی تعیین فعالیت LDH و ایزوآنزیم های آن

اهمیت بالینی تعیین فعالیت CPK و ایزوآنزیم های آن

اهمیت بالینی تعیین فعالیت GOT

اهمیت بالینی تعیین فعالیت GPT

اهمیت بالینی تعیین فعالیت ALP و ایزوآنزیم های آن

اهمیت بالینی تعیین فعالیت ACP

اهمیت بالینی تعیین فعالیت آمیلاز

اهمیت بالینی تعیین فعالیت لیپاز

● آب و الکترولیت ها ، عناصر معدنی و کمیاب

آب پلاسما، خارج سلولی و داخل سلولی

نیاز روزانه بدن به آب و دفع روزانه آن

عوامل تنظیم کننده حجم آب در فضاهای سه گانه

تعادل ژیس دونان

فشار اسمزی و کلونیدی

تبادلات بین فضاهای سه گانه

کاتیون ها و آنیون های اصلی مایعات بدن

توزیع سدیم در مایعات بدن

نقش سدیم در مایعات بدن و اختلالات آن

توزیع پتاسیم در مایعات بدن

نقش پتاسیم در مایعات بدن و اختلالات آن

توزیع کلردر مایعات بدن

نقش کلر در مایعات بدن و اختلالات آن

نقش بی کربنات در مایعات

آنیون گپ

• هورمون‌ها گیرنده‌ها و طبقه‌بندی

• هورمون‌های هیپوفیز و هیپوتالاموس

ساختمان شیمیایی و محل گیرنده هورمون‌ها

پیامبر دوم هورمون‌ها

مکانیسم تشکیل پیامبر دوم هورمون‌ها

جلسه دوم:

آشنایی با :

هورمون‌های هیپوتالاموس

ساختمان هورمون‌های هیپوتالاموس

عملکرد فیزیولوژیک هورمون‌های هیپوتالاموس

اهمیت بالینی اندازه‌گیری هورمون‌های هیپوتالاموس

هورمون‌های هیپوفیز

ساختمان هورمون‌های هیپوفیز

عملکرد فیزیولوژیک هورمون‌های هیپوفیز

اهمیت بالینی اندازه‌گیری هورمون‌های هیپوفیز

• هورمون‌های تیروئیدی و پاراتیروئیدی

سنتز و ترشح هورمون‌های تیروئیدی

تنظیم ترشح هورمون‌های تیروئیدی

اثرات هورمون‌های فوق

هیپر تیروئیدی و هیپو تیروئیدی

تغییرات هورمون‌های تیروئیدی در هیپر تیروئیدی و هیپو تیروئیدی

تغییرات TSH در هیپر تیروئیدی و هیپو تیروئیدی

ساختمان شیمیایی PTH و نحوه تنظیم ترشح آن

نقش فیزیولوژیک PTH

هیپر پاراتیروئیدیسم اولیه و ثانویه

سنتز و ترشح هورمون‌های قسمت قشری غده فوق کلیوی

اثرات هورمون‌های فوق

اختلالات مربوط به هورمون‌های غدد فوق کلیوی

• هورمون‌های پانکراس و آدرنال

ساختمان، بیوسنتز، ترشح و اثرات هورمون‌های انسولین، گلوکاگون و سوماتواستاتین

ساختمان رسپتور انسولین

اهمیت کلینیکی اندازه‌گیری پپتید C و پروانسولین

پاسخ پانکراس به گلوکز خون
 اختلال ترشح و عملکرد انسولین با دیابت تیپ ۱ و ۲
 کاتکول آمین ها و ساختمان آن ها
 بیوسنتز کاتکول آمین ها
 تنظیم بیوسنتز کاتکول آمین ها
 نقش بیوشیمیایی و فیزیولوژیک کاتکول آمین ها
 متابولیسم کاتکول آمین ها
 متابولیت های کاتکول آمین ها
 بیماری فنوکروموسیتوما
 اهمیت کلینیکی اندازه گیری کاتکول آمین ها و متابولیت هایشان

• هورمونهای جنسی

مسیر سنتز و ساختمان هورمون های جنسی زنانه
 نقش استروژن و پروژسترون در سیکل ماهیانه و دوران بارداری
 سیکل قاعدگی همراه با تغییرات هورمون های هیپوفیز و جنسی -
 آمنوره و هیرسوتیسم و تغییرات هورمونی مربوط به آن
 مسیر سنتز و ساختمان هورمون های جنسی مردانه
 اثرات فیزیولوژیک تستوسترون و متابولیت های آن
 متابولیت های تستوسترون و اهمیت اندازه گیری آن ها

حیطه های یادگیری:	حیطه شناختی	حیطه عاطفی	حیطه روانی حرکتی
	☐	☐	
روش های تدریس	سخنرانی و تدریس توسط استاد ☐	سخنرانی توسط دانشجو ☐	نمایش عملی ☐
	پرسش و پاسخ ☐	یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) ☐	کارگاه آموزشی ☐
	بحث گروهی ☐	بیمار شبیه سازی شده ☐	یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) ☐
	ایفای نقش ☐	Bedside teaching ☐	آموزش مجازی ☐
	نقشه مفهومی ☐ Concept Map	یادگیری مبتنی بر پروژه ☐ Project-Based Learning	
سایر (لطفا قید نمایید) : کلاس درس وارونه به کمک سمالایو			
ضوابط آموزشی و سیاست های مدیریتی کلاس	حضور و غیاب ☐	تکالیف کلاسی ☐	امتحانات ☐
	اخلاق دانشجویی ☐		
	سایر:		

منابع اصلی درس : بیوشیمی هارپر ۲۰۲۳، بیوشیمی بالینی هنری ۲۰۲۲ بیوشیمی دولین ۲۰۱۵ شیمی بالینی تیتز ۲۰۲۳

برنامه عناوین درس در هر دوره

شماره جلسه	عناوین کلی درس در هر جلسه	تاریخ ارائه	ساعت ارائه	مدرس	مواد و وسایل آموزشی	*روش ارزیابی
۱	اختلالات متابولیسم کربوهیدرات ها و بیماری های متابولیک	۱۴۰۲/۱۱/۱۸	۱۰-۱۲	جناب آقای دکتر خوشدل	کتاب- پاورپوینت، تابلو- سمالایو	۶-۵-۳-۱
۲	اختلالات متابولیسم کربوهیدرات ها و بیماری های متابولیک	۱۴۰۲/۱۱/۲۵	۱۰-۱۲	جناب آقای دکتر خوشدل	کتاب- پاورپوینت، تابلو- سمالایو	۶-۵-۳-۱
۳	اختلالات کاتابولیسم اسیدهای آمینه	۱۴۰۲/۱۲/۲	۱۰-۱۲	جناب آقای دکتر خوشدل	کتاب- پاورپوینت، تابلو- سمالایو	۶-۵-۳-۱
۴	اختلالات کاتابولیسم اسیدهای آمینه	۱۴۰۲/۱۲/۹	۱۰-۱۲	جناب آقای دکتر خوشدل	کتاب- پاورپوینت، تابلو- سمالایو	۶-۵-۳-۱
۵	اختلالات متابولیسم لیپیدها و لیپوپروتئین ها	۱۴۰۲/۱۲/۱۶	۱۰-۱۲	جناب آقای دکتر خوشدل	کتاب- پاورپوینت، تابلو- سمالایو	۶-۵-۳-۱
۶	اختلالات متابولیسم لیپیدها و لیپوپروتئین ها	۱۴۰۲/۱۲/۲۳	۱۰-۱۲	جناب آقای دکتر خوشدل	کتاب- پاورپوینت، تابلو- سمالایو	۶-۵-۳-۱
۷	اختلالات متابولیسم نوکلئوتیدها	۱۴۰۳/۱/۱۵	۱۰-۱۲	جناب آقای دکتر خوشدل	کتاب- پاورپوینت، تابلو- سمالایو	۶-۵-۳-۱
۸	اختلالات متابولیسم هم و آزمایشات مربوطه	۱۴۰۳/۱/۲۹	۱۰-۱۲	جناب آقای دکتر خوشدل	کتاب- پاورپوینت، تابلو- سمالایو	۶-۵-۳-۱
۹	پروتئین های سرم و اختلالات مربوطه	۱۴۰۳/۲/۵	۱۰-۱۲	جناب آقای دکتر پاکدل	کتاب- پاورپوینت، تابلو- سمالایو	۶-۵-۳-۱
۱۰	پروتئین های سرم، اختلالات و آزمایشات مربوطه	۱۴۰۳/۲/۱۲	۱۰-۱۲	جناب آقای دکتر پاکدل	کتاب- پاورپوینت، تابلو- سمالایو	۶-۵-۳-۱
۱۱	آنزیم شناسی بالینی	۱۴۰۳/۲/۱۹	۱۰-۱۲	جناب آقای دکتر پاکدل	کتاب- پاورپوینت، تابلو- سمالایو	۶-۵-۳-۱
۱۲	آب و الکترولیت ها ، عناصر معدنی و کمیاب	۱۴۰۳/۲/۲۶	۱۰-۱۲	جناب آقای دکتر پاکدل	کتاب- پاورپوینت، تابلو- سمالایو	۶-۵-۳-۱
۱۳	هورمونها گیرنده ها و طبقه بندی هورمونهای هیپوفیز و هیپوتالاموس	۱۴۰۳/۳/۲	۱۰-۱۲	جناب آقای دکتر پاکدل	کتاب- پاورپوینت، تابلو- سمالایو	۶-۵-۳-۱
۱۴	هورمون های تیروئیدی و پاراتیروئیدی	۱۴۰۳/۳/۹	۱۰-۱۲	جناب آقای دکتر پاکدل	کتاب- پاورپوینت، تابلو- سمالایو	۶-۵-۳-۱
۱۵	هورمون های پانکراس و آدرنال	۱۴۰۳/۳/۱۶	۱۰-۱۲	جناب آقای دکتر پاکدل	کتاب- پاورپوینت، تابلو- سمالایو	۶-۵-۳-۱
۱۶	هورمونهای جنسی	جبرانی		جناب آقای دکتر پاکدل	کتاب- پاورپوینت، تابلو- سمالایو	۶-۵-۳-۱
تاریخ امتحان میان ترم: --			تاریخ امتحان پایان ترم: ۱۴۰۳/۳/۲۶			

* توجه: لطفاً روش ارزشیابی (شماره مربوطه ذیل) به تفکیک عناوین درس را در جدول فوق در ستون مربوطه قید گردد.

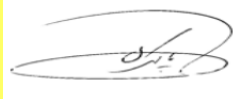
روش
ارزیابی

۱- آزمون کتبی :

الف : تشریحی (۱- گسترده پاسخ ۲- کوتاه پاسخ)

ب : عینی (۱- چند گزینه ای ۲- جورکردنی ۳- صحیح / غلط)

۴- مصاحبه (شفاهی)	۳- انجام تکالیف عملی و پروژه ☐	۲- مشاهده عملکرد (چک لیست)
۷- سایر (لطفا قید نمایید)	۶- آزمون (کوئیز) ☐	۵- مشارکت کلاسی ☐

امضاء :

تاریخ تکمیل فرم : ۱۴۰۲/۱۱/۳۰